

Dato: 10. februar 2025
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mie Hedengran Helander
Sagsnr.: 2024-13409
Dok.: 3539399

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om
Offerfonden

(Styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale m.v.)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1145 af 5. november 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1674 af 30. december 2024 og § 3 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 226 indsættes efter »optager«: »eller fremstiller«, efter »film« indsættes: », andre visuelle gengivelser«, og efter »18 år« indsættes: »eller materiale, som må ligestilles hermed,«.

2. I § 232, *stk. 1*, ændres »som« til: »der«.

3. I § 235, *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 2*, indsættes efter »18 år«: »eller materiale, som må ligestilles hermed«.

4. I § 235, *stk. 3*, udgår »seksuelt«.

5. I § 264 *e, nr. 2*, indsættes efter »materiale,«: »herunder seksuelt materiale,«

6. I § 264 *e* indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* På samme måde straffes den, der uberettiget fremstiller seksuelt materiale som nævnt i *stk. 1, nr. 2.*«

UDKAST

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024, som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1687 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 754 a indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Politiet må ved foranstaltninger som nævnt i denne paragraf dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år.«

§ 3

I lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden, som ændret ved § 4 i lov nr. 739 af 25. juni 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 3, 1. pkt., ændres »i § 1 nævnte formål« til: »de formål, der er nævnt i § 1,«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffelovens § 226

2.1.1.2. Straffelovens § 232

2.1.1.3. Straffelovens § 235

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Computergenereret seksuelt materiale med personer under 18 år

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Straffelovens § 226

2.2.1.2. Straffelovens § 235

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år sat i en seksualiserende kontekst

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Manipuleret seksuelt materiale (deepfake-pornografisk materiale)

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Adgang for politiet til at fremstille og udbrede uægte seksuelt materiale med personer under 18 år

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

2.5.3. Den foreslåede ordning

UDKAST

- 2.6. Udvidelse af muligheden for at yde støtte til offerrådgivninger
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.6.3. Den foreslåede ordning
- 3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne
- 6. Klimamæssige konsekvenser
- 7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 8. Forholdet til EU-retten
- 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 10. Sammenfattende skema

1. Indledning

I takt med den teknologiske udvikling opstår der løbende nye muligheder for at begå seksualforbrydelser, og vi skal derfor også løbende sørge for, at den strafferetlige lovgivning følger med udviklingen.

Formålet med lovforslaget er navnlig at styrke indsatsen mod seksuelt krænkende materiale, herunder seksuelt materiale med børn. Lovforslaget indeholder tre elementer, som har baggrund i forslag fra Red Barnet.

Det drejer sig for det første om en udvidelse af straffelovens bestemmelser om seksuelt materiale med personer under 18 år, så bestemmelserne også omfatter såkaldte poseringsbilleder og -videoer, det vil sige billeder og videoer, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor den pågældende tydeligt udstilles på en seksualiserende måde, f.eks. ved at være iført lingerie eller holde seksualiserende rekvisitter.

Det drejer sig for det andet om en udvidelse af straffelovens bestemmelser om seksuelt materiale med personer under 18 år, så fremstilling, udbredelse og besiddelse af computergenereret seksuelt materiale, herunder materiale som f.eks. er skabt ved brug af kunstig intelligens, kan straffes efter bestemmelserne, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, også selv om det kan ses, at materialet er computergenereret. I dag er det et krav, at materialet fremtræder på tilnærmelsesvis samme måde som et fotografi eller lignende.

Det drejer sig for det tredje om en tydeliggørelse af, at deling af hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år i en seksualiseret sammenhæng kan straffes som en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om blufærdighedskrænkelser, eksempelvis deling af billeder af badende børn på en strand eller fra en gymnastikopvisning på en hjemmeside med pornografisk indhold.

Lovforslaget indeholder endvidere et element, som har baggrund i et forslag fra Digitalt Ansvar og Institut for Menneskerettigheder om kriminalisering af fremstilling uden samtykke af manipuleret seksuelt

materiale med virkelige personer, det vil sige såkaldt deepfake-pornografisk materiale. Det foreslås således, at straffelovens bestemmelse om identitetsmisbrug udvides, så bestemmelsen også kommer til at omfatte fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer.

Det foreslås herudover at give politiet mulighed for at dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, som led i agentvirksomhed. På den måde styrkes politiets muligheder for effektivt at kunne efterforske og identificere mistænkte gerningspersoner i bl.a. sager om seksuelle overgreb mod børn.

Endelig foreslås det at give mulighed for, at en del af de offerbidrag, der ifølge lov om Offerfonden skal betales af visse lovovertrædere, forlods via finansloven kan anvendes til tilskud til bl.a. drift og administration af landets offerrådgivninger.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffelovens § 226

Efter straffelovens § 226 straffes den, der optager seksuelt materiale såsom fotografier, film el.lign. af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 226, at bestemmelsen omfatter billedoptagelser, hvor personen under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, hvor der i forhold til personen under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold, eller hvor personen under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, L 281 som fremsat, side 7815 og Folketingstidende 1979-80, tillæg A, spalte 1784.

Optagelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer,

herunder såkaldte poseringsbilleder og -videoer af børn, hvor der ikke vises nøgne kønsdele, men hvor den afbildede person eksempelvis ved sin påklædning eller positionering tydeligt udstilles på en seksualiserende måde, er således ikke omfattet af anvendelsesområdet for straffelovens § 226.

Der stilles desuden efter bestemmelsen krav om, at optagelse af det seksuelle materiale sker med henblik på salg eller anden udbredelse af materialet. Kerneområdet for bestemmelsen er således optagelse af fotografier m.v., som efterfølgende anvendes til fremstilling af blade, film eller lignende, der udbydes til salg. Bestemmelsen er imidlertid ikke begrænset til salg eller udbredelse som led i erhvervsmæssig virksomhed, men omfatter også tilfælde, hvor optagelserne gøres gratis tilgængelige på internettet, eller hvor udbredelsen sker i lukkede kredse, herunder i foreninger med et begrænset antal medlemmer. Private optagelser vil som udgangspunkt falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Det skyldes, at der normalt ikke ved sådanne optagelser vil foreligge forsæt til salg eller anden udbredelse. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, L 281 som fremsat, side 7816.

Optagelse af seksuelt materiale af personer under 18 år til eget brug vil imidlertid efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år. Der henvises om § 235 nærmere til pkt. 2.1.1.3.

2.1.1.2. Straffelovens § 232

Efter straffelovens § 232, stk. 1, straffes den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen, jf. bestemmelsens stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 232, at udtrykket »uanstændigt forhold« sigter mod handlinger, som har relation til seksuelle forhold og er af en vis grovhed. Bestemmelsen fungerer som

en generalklausul, der kan bringes i anvendelse på enhver seksuel handling af en vis grovere karakter, som ikke er omfattet af de øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser, men som dog af domstolene findes at burde kunne mødes med straf. Der henvises til Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 115 som fremsat, side 2.

Optagelse og deling af poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år vil efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af bestemmelsen. Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets dom af 7. august 2024 i sag nr. 37-24 offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2024, side 4536, hvor tiltalte blev idømt 9 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser og overtrædelse af straffelovens § 264 a om uberettiget fotografering ved at have optaget og delt billeder og videoer af børn i såkaldte »bondage«-situationer, der havde en seksuel karakter, men hvor børnene ikke var helt eller delvis afklædte. Ved straffastsættelsen lagde landsretten i skærpende retning vægt på forholdets karakter og grovhed, herunder at der var tale om adskillige krænkelser begået over en periode på 4 år over for i alt 18 børn i alderen 8-15 år, samt at billederne utvivlsomt havde et seksuelt præg, selv om børnene ikke var helt eller delvis afklædte, og at tiltalte havde delt billederne med en bredere kreds af personer på internettet mod betaling og i nogle tilfælde efter bestilling.

2.1.1.3. Straffelovens § 235

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Efter straffelovens § 235, stk. 2, straffes den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom

fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 1 år. Bestemmelsen omfatter dog ikke besiddelse af seksuelt materiale af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende samtykker i besiddelsen, jf. bestemmelsens stk. 3.

Undtagelsesbestemmelsen i stk. 3 om diskulperende samtykke er møntet på 15-17-årige, der som led i udforskningen af deres seksualitet ønsker at lade sig fotografere i en seksuel situation til eget og en typisk nogenlunde jævnaldrende partners personlige brug. Bestemmelsens formål er således at undtage den anden persons besiddelse af sådanne fotografier fra kriminaliseringen af besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 141 som fremsat, side 38.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 235, at bestemmelsen bl.a. omfatter seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende, hvor personen under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, hvor der i forhold til personen under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, eller hvor personen under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, L 281 som fremsat, side 7815, og Folketingstidende 1979-80, tillæg A, spalte 1784.

Udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, herunder poseringsbilleder og -videoer af børn, er således ikke omfattet af anvendelsesområdet for straffelovens § 235.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Der stilles i dag som udgangspunkt krav om, at den afbildede person under 18 år viser nøgne kønsdele eller foretager seksuelt prægede berøringer, for at materialet er omfattet af kriminaliseringen i straffelovens § 226 og/eller § 235 om optagelse, udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år. Materiale, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede

berøringer, vil dog efter omstændighederne kunne være omfattet af andre bestemmelser i straffeloven, herunder straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Red Barnet har foreslået, at straffelovens §§ 226 og 235 udvides til at omfatte såkaldte poseringsbilleder af børn.

Det drejer sig om billeder m.v., hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor barnet tydeligt udstilles på en seksualiserende måde, eksempelvis ved sin påklædning eller positionering, f.eks. ved at være iført lingerie eller holde seksualiserende rekvisitter.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at optagelse, udbredelse og besiddelse af sådant materiale er en grov krænkelse – også selv om den afbildede person ikke viser nøgne kønsdele eller foretager seksuelt prægede berøringer – og at der er behov for at sende et klart signal om, at det på ingen måde kan accepteres, at børn udstilles på en seksualiserende måde.

Justitsministeriet finder derfor, at optagelse, udbredelse og besiddelse af poseringsbilleder og -videoer, der tydeligt fremstiller den pågældende på en seksualiserende måde, selv om der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, bør kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 226 og/eller § 235.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffelovens §§ 226 og 235 udvides, så materiale af personer under 18 år, som må ligestilles med seksuelt materiale, også omfattes af bestemmelserne.

Det vil indebære, at optagelse, fremstilling, udbredelse og besiddelse af såkaldte poseringsbilleder og -videoer, der tydeligt fremstiller personer under 18 år på en seksualiserende måde, vil kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 226 og/eller § 235 og ikke alene som en overtrædelse af mindre alvorlige bestemmelser i straffeloven, herunder § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Ved poseringsbilleder og -videoer forstås fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor den afbildede person tydeligt udstilles på en seksualiserende måde. Det drejer sig eksempelvis om materiale, hvor den afbildede person ved sin påklædning eller positionering udstilles på en seksualiserende måde, f.eks. ved at være iført lingerie eller at holde seksualiserende rekvisitter.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 4, og bemærkningerne hertil.

2.2. Computergenereret seksuelt materiale med personer under 18 år

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. *Straffelovens § 226*

Efter straffelovens § 226 straffes den, der optager seksuelt materiale såsom fotografier, film el.lign. af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 226, at bestemmelsen omfatter billedoptagelser, hvor personen under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, hvor der i forhold til personen under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold, eller hvor personen under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer. Der henvises til Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, L 281 som fremsat, side 7815, og Folketingstidende 1979-80, tillæg A, spalte 1784.

For så vidt angår udtrykket »fotografier, film, el.lign.« fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen, at computergenererede billeder, som ikke afbilder et virkeligt samleje eller anden seksuelt forhold, ikke er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Der henvises til Folketingstidende 1999-2000 tillæg A, L 281 som fremsat, side 7799-7800.

Bestemmelsen omfatter således alene optagelse af seksuelt materiale af virkelige personer under 18 år, mens fremstilling af computergenereret seksuelt materiale med personer under 18 år, herunder materiale der f.eks. er skabt ved brug af kunstig intelligens, falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

2.2.1.2. Straffelovens § 235

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Efter straffelovens § 235, stk. 2, straffes den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 1 år. Bestemmelsen omfatter dog ikke besiddelse af seksuelt materiale af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende samtykker i besiddelsen, jf. bestemmelsens stk. 3.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 235, at bestemmelsen bl.a. omfatter seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende, hvor personen under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, hvor der i forhold til personen under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, eller hvor personen under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, L 281 som fremsat, side 7815, og Folketingstidende 1979-80, tillæg A, spalte 1784.

Ved »andre visuelle gengivelser« forstår navnlig computergenererede billeder, der ikke afbilder en virkelig person under 18 år, men som

bortset fra det fiktive har fuld lighed med et fotografi. Den fiktive fremstilling skal således fremtræde på tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende. Malerier, tegninger m.v., der ikke fremtræder som identiske med faktiske afbildninger, falder uden for bestemmelsen. Der henvises til Folketingstidende 2002-03, tillæg A, L 117 som fremsat, side 2617.

Henvisningen til »personer under 18 år« skal ifølge forarbejderne forstås på den måde, at dette element i gerningsindholdet er opfyldt, hvis den pågældende fremtræder som yngre end 18 år. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 141 som fremsat, side 36.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Der stilles i dag krav om, at computergenereret seksuelt materiale, som ikke afbilder en virkelig person under 18 år, skal fremtræde på tilnærmelsesvis samme måde som et fotografi eller lignende, for at materialet kan være omfattet af straffelovens § 235.

Red Barnet har oplyst, at størstedelen af det computergenererede seksuelle materiale, som de bliver bekendt med i forbindelse med deres arbejde med tjenesten »AnmeldDet«, hvor borgere anonymt kan anmelde links til hjemmesider med seksuelt overgrebsmateriale med børn, ikke er tilstrækkelig virkelighedstro til at falde ind under den eksisterende kriminalisering i straffelovens § 235.

Det er desuden Red Barnets erfaring, at politiet i praksis er tilbageholdende med at gå videre med sager, hvor det er tydeligt, at det seksuelle materiale er computergenereret, uanset at materialet i øvrigt fremstår livagtigt. Der er derfor en stor del af det materiale, som Red Barnet bliver bekendt med, som ikke videregives til politiet med henblik på efterforskning.

Seksuelle overgreb mod børn kan på ingen måde accepteres. Børn skal heller ikke seksualiseres gennem computergenereret materiale, der er skabt med et seksuelt formål for øje.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er behov for at tydeliggøre, at det strafbare område i straffelovens § 235 omfatter

computergenereret seksuelt materiale og materiale, som må ligestilles hermed, af personer under 18 år, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret.

Straffelovens § 226 omfatter alene optagelse af seksuelt materiale af virkelige personer under 18 år. Fremstilling af computergenereret seksuelt materiale med personer under 18 år med henblik på efterfølgende salg eller udbredelse på anden måde falder således uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Fremstilling af sådant materiale til eget brug vil dog efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at sende et klart signal om, at det er uacceptabelt at optage eller fremstille seksuelt materiale eller materiale, som må ligestilles hermed, med børn med henblik på salg eller udbredelse på anden måde – også selv om materialet er computergenereret, og fremstillingen eller udbredelsen dermed ikke indebærer en krænkelse af et virkeligt barn.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er behov for at udvide kriminaliseringen i straffelovens § 226, så fremstilling af bl.a. computergenereret seksuelt materiale af personer under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet vil kunne straffes efter bestemmelsen.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffelovens § 226 udvides, så bestemmelsen også kommer til at omfatte fremstilling af seksuelt materiale af personer under 18 år i form af andre visuelle gengivelser, herunder computergenereret materiale.

Det foreslås samtidig at tydeliggøre, at udtrykket »andre visuelle gengivelser«, der anvendes i straffelovens § 235, og som fremover også vil blive anvendt i § 226, omfatter computergenereret materiale, herunder materiale som f.eks. er skabt ved kunstig intelligens, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret.

Det vil bero på en konkret vurdering, om materialet i sin helhed fremstår så realistisk, at det er omfattet af kriminaliseringen i bestemmelserne. Ved vurderingen vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om detaljegraden på karakteristika som f.eks. hud, hår, øjne eller fingre er så høj, at materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret.

Materialet vil fremstå realistisk, hvis materialet efterlader et indtryk af at være en egentlig afbildning af en person under 18 år. Materialet vil således også efter omstændighederne kunne være omfattet, selv om der ikke er tvivl om, at materialet er computergenereret. Materiale, hvor der ved redigering f.eks. er påsat et animationsfilter, der forvrider ansigtets proportioner, eller hvor der er indsat enkelte ikke-virkelighedstro elementer som f.eks. alfevinger, enhjørningehorn, mangaøjne m.v., vil efter omstændighederne også kunne være omfattet af kriminaliseringen, hvis materialet i øvrigt fremstår realistisk.

Uden for kriminaliseringen vil fortsat falde materiale, der ikke har et realistisk præg, herunder f.eks. tegninger og animerede tegnefilmsfigurer m.v.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 og 4, og bemærkningerne hertil.

2.3. Hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år sat i en seksualiserende kontekst

2.3.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 232, stk. 1, straffes den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen, jf. bestemmelsens stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 232, at udtrykket »uanstændigt forhold« sigter mod handlinger, som har relation til

UDKAST

seksuelle forhold og er af en vis grovhed. Bestemmelsen fungerer som en generalklausul, der kan bringes i anvendelse på enhver seksuel handling af en vis grovere karakter, som ikke er omfattet af de øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser, men som dog af domstolene findes at burde kunne mødes med straf. Der henvises til Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 115 som fremsat, side 2.

Blufærdighedskrænkelse efter bestemmelsen forudsætter, at der ikke er givet samtykke fra den eller dem, over for hvem den krænkende handling er foretaget. I tilfælde, hvor en person har givet samtykke til den pågældende handling, kan der opstå spørgsmål om, hvorvidt et sådant samtykke er gyldigt. Med henvisning til straffelovens § 235, stk. 3, om diskulperende samtykke til besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, som er møntet på 15-17-årige, der som led i udforskningen af deres seksualitet ønsker at lade sig fotografere i en seksuel situation til eget og typisk en nogenlunde jævnaldrende partners personlige brug, må det antages, at et samtykke som udgangspunkt vil være ugyldigt, når det gives af personer under 15 år. Hvis samtykket afgives af 13-14-årige, vil det dog formentlig være svært at opretholde, at det er ugyldigt, hvis samtykket vedrører adfærd, som mange i den aldersgruppe praktiserer. Det gælder særligt, da samtykket vedrører adfærd, der ikke er omfattet af straffelovens § 222, jf. § 225, om andet seksuelt forhold end samleje med personer under 15 år.

Det fremgår desuden af forarbejderne til bestemmelsen, at udbredelse f.eks. via internettet af et fotografi af et genkendeligt barn ledsaget af seksuelle kommentarer til billedet – afhængig af grovheden af de ledsagende seksuelle kommentarer – vil kunne udgøre en overtrædelse af bestemmelsen. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 141 som fremsat, side 38.

Det må efter Justitsministeriets opfattelse antages, at det i hvert fald i visse tilfælde også kan udgøre en overtrædelse af bestemmelsen, hvis et fotografi af et genkendeligt barn deles på en hjemmeside med seksuelt indhold. At barnet er genkendeligt må i den forbindelse forstås således, at personer, der kender det pågældende barn, vil kunne

genkende dette. Det er dermed ikke en forudsætning, at barnet skal kunne identificeres af myndigheder, organisationer eller andre, som ikke har et personligt kendskab til barnet.

Endvidere kan offentliggørelse på internettet af et fotografi af et barn, der indgår i en seksualiseret sammenhæng, være en strafbar overtrædelse af databeskyttelsesreglerne, hvis det er muligt at identificere barnet ud fra billedet eller i kombination med andre oplysninger.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Red Barnet har foreslået, at deling af hverdagsbilleder af børn i en seksualiserende kontekst kriminaliseres i straffeloven.

Det må antages, at det i hvert fald i visse tilfælde kan udgøre en overtrædelse af straffelovens § 232, hvis et fotografi af et genkendeligt barn deles på en hjemmeside med seksuelt indhold. Dette fremgår imidlertid ikke tydeligt af bestemmelsen eller dens forarbejder.

Det er uacceptabelt, at børn seksualiseres ved, at deres billeder indgår i en sammenhæng, der er skabt med seksuelt formål for øje. Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er behov for at tydeliggøre, at uberettiget deling af billeder m.v. af personer under 18 år i en seksualiseret sammenhæng kan straffes som en overtrædelse af straffelovens § 232.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at foretage en sproglig ændring af ordlyden af straffelovens § 232 for at give mulighed for at ændre bemærkningerne til bestemmelsen, så det fremgår tydeligt, at deling af hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år i en seksualiseret sammenhæng efter omstændighederne kan straffes som en overtrædelse af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring vil indebære, at udbredelse af neutrale og ikke-seksualiserende billeder m.v. af personer under 18 år i almindelige hverdagslignende situationer, f.eks. billeder af badende børn på en strand eller fra en gymnastikopvisning, efter omstændighederne vil kunne straffes som en overtrædelse af

straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, når billederne m.v. udbredes i en seksualiseret sammenhæng.

Det vil bero på en konkret og samlet vurdering, om det pågældende billede m.v. udbredes i en seksualiseret sammenhæng omfattet af kriminaliseringen i bestemmelsen. Der vil i alle tilfælde være tale om udbredelse i en seksualiseret sammenhæng, når billedet m.v. lægges op på hjemmesider, der har et eksplicit seksuelt indhold, herunder pornografiske hjemmesider, hvor billedet blandes med det pornografiske materiale. Det samme gælder, når billedet udbredes på hjemmesider, der f.eks. har til formål at sælge sexlegetøj og lignende.

Det forudsættes, at personer under 15 år ikke gyldigt kan samtykke til, at deres billede deles i en seksualiseret sammenhæng. Et eventuelt samtykke til deling af det pågældende billede er således uden betydning og må anses for at være ugyldigt, når det gives af personer under 15 år.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.4. Manipuleret seksuelt materiale (deepfake-pornografisk materiale)

2.4.1. Gældende ret

Udbredelse af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer, også kaldet deepfake-pornografisk materiale, vil efter omstændighederne i dag bl.a. kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 264 e om identitetsmisbrug. Efter denne bestemmelse straffes den, der uberettiget anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person, eller videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Straffelovens § 264 e blev indsat i straffeloven ved lov nr. 292 af 8. marts 2022. Bestemmelsen blev bl.a. indsat for at imødegå de nye udfordringer, som digitaliseringen og udbredelsen af sociale medier

har medført, herunder at det bl.a. i mere udpræget grad er blevet muligt at misbruge andre personers navne og billeder.

Det fremgår af forarbejderne, at kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have videregivet materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, indebærer, at videregivelsen ikke vil være strafbar, hvis den person, som oplysningerne vedrører, har givet samtykke hertil. Der henvises til Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 103 som fremsat, side 11.

Det fremgår desuden af forarbejderne, at kravet om, at manipulationen af en anden persons fremtræden skal være »utilbørlig«, indebærer, at der – også uden for de situationer, hvor der foreligger samtykke – vil kunne være tilfælde, hvor det ikke vil være strafbart at videregive materiale, hvor der er gjort brug af en anden persons oplysninger til at manipulere denne persons fremtræden. Det drejer sig f.eks. efter omstændighederne om tilfælde, hvor der gøres brug af oplysningerne i rent private sammenhænge, i forbindelse med parodier og satire eller i anden kulturel eller kunstnerisk sammenhæng. Det forudsættes i den forbindelse, at der er en videre adgang til at gøre brug af kendte personers billeder m.v. i parodier, kunstinstitutioner m.v. Der er tale om ikke-udtømmende eksempler, og der vil i det enkelte tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om manipulationen af en anden persons fremtræden er utilbørlig, bl.a. under hensyn til ytringsfriheden. Der henvises til Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 103 som fremsat, side 11.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bestemmelsen efter omstændighederne vil kunne omfatte tilfælde, hvor der gøres brug af såkaldte deepfakes, det vil sige manipulation af lyd og video ved hjælp af kunstig intelligens, så en person figurerer i videoer m.v., hvor vedkommende gør eller siger noget, som vedkommende ikke har gjort eller sagt i virkeligheden. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i forskellige former for pornografisk materiale, så det fremstår, som om forurettede har deltaget i de pågældende seksuelle aktiviteter. Der henvises til Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 103 som fremsat, side 11.

UDKAST

Det forudsættes, at overtrædelser af straffelovens § 264 e som udgangspunkt straffes med en bøde på 10.000 kr. i førstegangstilfælde, hvor der foreligger en enkelt overtrædelse, og at der i gentagelsestilfælde fastsættes markant højere bødestraffe. I tilfælde af groft identitetsmisbrug kan der blive tale om en fængselsstraf. Der henvises til Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 103 som fremsat, side 12.

Udbredelse af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer vil desuden efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 267 om ærekrænkelser. Efter bestemmelsens stk. 1 straffes den, der fremsætter eller udbreder en udtalelse eller anden meddelelse eller foretager en handling, der er egnet til at krænke nogens ære, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Straffeloven indeholder ikke i dag et forbud mod fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer.

Fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer vil dog efter omstændighederne kunne straffes som forsøg på bl.a. identitetsmisbrug, jf. straffelovens § 264 e, hvis gerningspersonen har til hensigt efterfølgende at dele det pågældende materiale.

Det følger af straffelovens § 275, stk. 1, at overtrædelse af bl.a. § 264 e om identitetsmisbrug er undergivet privat påtale. Offentlig påtale kan dog ske i sager om overtrædelse af bl.a. § 264 e, når forurettede anmoder om det, f.eks. ved at indgive en anmeldelse til politiet, jf. § 275, stk. 2, nr. 1 (betinget offentlig påtale).

Efter straffelovens § 271, stk. 1, kan det ved dom for overtrædelse af bl.a. § 264 e samtidig bestemmes, at en udtalelse, en meddelelse eller et billede skal slettes, hvis det er muligt.

Efter straffelovens § 271, stk. 2, påhviler forpligtelsen efter stk. 1 den, der dømmes for overtrædelsen. Har denne ikke rådighed over udtalelsen, meddelelsen eller billedet, kan forpligtelsen pålægges den, som har en sådan rådighed.

Er en person pålagt at fjerne en udtalelse, en meddelelse eller et billede i medfør af § 271, og efterkommes dette pålæg ikke, kan den pågældende straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. retsplejelovens § 535, stk. 1. Den pågældende kan endvidere efter omstændighederne på ny straffes efter f.eks. § 264 e.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Straffeloven indeholder i dag bestemmelser, der omfatter udbredelse af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer, herunder straffelovens § 264 e om identitetsmisbrug.

Fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer med henblik på efterfølgende deling vil efter omstændighederne allerede i dag kunne straffes som forsøg på overtrædelse af bl.a. straffelovens § 264 e. Straffeloven indeholder imidlertid i dag ikke en bestemmelse, der kriminaliserer fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer, når gerningspersonen ikke har til hensigt efterfølgende at dele det pågældende materiale.

Den øgede digitalisering i samfundet har medført nye udfordringer, herunder at det i mere udpræget grad er blevet muligt at misbruge andre personers billeder og ved hjælp af f.eks. kunstig intelligens at manipulere disse, så det fremstår, som om en person gør eller siger noget, som vedkommende ikke har gjort eller sagt i virkeligheden.

Digitalt Ansvar og Institut for Menneskerettigheder har anbefalet, at der indføres en bestemmelse i straffeloven, der kriminaliserer fremstilling af manipuleret seksuelt materiale uden samtykke fra den afbildede person.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at virkelige personer ikke bør udsættes for, at deres billeder m.v. manipuleres, så det fremstår som om, at den afbildede person har indgået i en seksuel aktivitet eller lignende, som vedkommende i virkeligheden ikke har indgået i. Fremstilling af manipuleret seksuelt materiale vil desuden altid indebære en risiko for utilsigtet deling af materialet, uanset at det ikke har været intentionen med fremstilling af materialet.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er behov for at styrke beskyttelsen mod en efterfølgende eventuel utilsigtet deling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer samt at sende et klart signal om, at det er uacceptabelt at fremstille sådant materiale uden den afbildedes samtykke, selv om materialet ikke deles med andre.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre straffelovens § 264 e, stk. 1, nr. 2, så det kommer til at fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at den omfatter seksuelt materiale.

Det vil herefter komme til at fremgå af bestemmelsen, at den, der uberettiget videregiver materiale, herunder seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden, straffes for identitetsmisbrug med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Ved »seksuelt materiale« skal i den forbindelse forstås materiale såsom fotografier og film m.v., hvor en person udstilles i en tydeligt seksuel situation, f.eks. ved at have samleje, vise nøgne kønsdele eller foretage seksuelt prægede berøringer.

Materialet kan f.eks. være fremstillet ved brug af kunstig intelligens eller en anden form for digital manipulation, så en person fremtræder i materiale af seksuel karakter, selv om den pågældende ikke har medvirket til dette i virkeligheden. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i forskellige former for pornografisk materiale, så det fremstår, som om forurettede har deltaget i de pågældende seksuelle aktiviteter. Det kan desuden f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes tøj er bortredigeret, så det fremstår, som om forurettede har poseret til et nøgenbillede.

Det foreslås desuden, at der i straffelovens § 264 e indsættes et nyt stk. 2, hvorefter den, der uberettiget fremstiller seksuelt materiale som nævnt i stk. 1, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen vil omfatte uberettiget fremstilling af seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden. Bestemmelsen vil således kriminalisere fremstilling af manipuleret seksuelt materiale, herunder deepfake-pornografisk materiale.

Kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have fremstillet materialet, indebærer, at fremstillingen ikke vil være strafbar efter den foreslåede bestemmelse, hvis den afbildede person har givet samtykke til fremstilling af materialet.

Der stilles ikke krav om, at fremstillingen er sket med henblik på videregivelse af det pågældende materiale. Den foreslåede bestemmelse vil således medføre, at fremstilling af manipuleret seksuelt materiale uden den afbildede persons samtykke kriminaliseres, uanset at materialet f.eks. er skabt til eget brug og ikke efterfølgende deles med andre.

Det bemærkes, at overtrædelser af straffelovens § 264 e vil være undergivet privat påtale, men at der efter anmodning fra forurettede vil kunne ske offentlig påtale (betinget offentlig påtale), jf. straffelovens § 275.

Det bemærkes desuden, at det samtidig med en dom for overtrædelse af bestemmelsen kan bestemmes, at domfældte skal slette det ulovlige materiale, hvis det er muligt, jf. straffelovens § 271, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6, og bemærkningerne hertil.

2.5. Adgang for politiet til at fremstille og udbrede uægte seksuelt materiale med personer under 18 år

2.5.1. Gældende ret

Retsplejelovens §§ 754 a-754 e indeholder regler om politiets brug af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser. Bestemmelserne blev indført ved lov nr. 319 af 4. juni 1986 og er

senere ændret, herunder ved lov nr. 967 af 26. juni 2020, hvor politiet fik mulighed for at anvende agenter som led i efterforskningen af sager om bl.a. overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2, om udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, når lovovertrædelsen begås ved brug af internettet, og senest ved lov nr. 665 af 11. juni 2024, hvor politiets mulighed for at anvende civile agenter blev udvidet, således at civile agenter kan anvendes, hvis den pågældende kan udføre opgaven på betryggende måde.

Ved agentvirksomhed forstås, at politiet som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, jf. retsplejelovens § 754 a, stk. 1.

Ved første led i agentbegrebet om »tilbydes bistand« udgår initiativet fra politiet eller agenten. Ved andet led om »træffes foranstaltninger« udgår initiativet derimod fra en anden person end politiet. Andet led forudsætter, at der foreligger et tilrettelagt arrangement, og at dette arrangement specifikt tilsigter at fremme lovovertrædelsens udførelse eller fortsættelse ved at tilskynde nogen dertil, og at der ikke er tale om en tilfældigt opstået situation. Er der tale om en tilfældigt opstået situation, falder forholdet uden for agentbegrebet. Der henvises til betænkning 1023/1084 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter, side 157, Folketingstidende 1985-86, tillæg A, spalte 349 f.

Efter retsplejelovens § 754 a, stk. 1, nr. 1 og 2, må agentvirksomhed kun finde sted, hvis der foreligger en begrundet mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt, og efterforskningsskridtet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen. Desuden er det et krav efter § 754 a, stk. 1, nr. 3, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller at der er tale om en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 eller 2, § 279, jf. § 285, § 279 a, jf. § 285, § 281, jf. § 285, § 290, stk. 1, eller § 290 a, stk. 1, af lovgivningen om euforiserende stoffer eller af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, i det omfang overtrædelsen begås ved brug af internettet.

Med ændringen af agentreglerne i 2020 fik politiet mulighed for at benytte agenter i efterforskningen af sager om bl.a. overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2, om udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år med henblik på bl.a. at indgå i en videre dialog med mistænkte gerningspersoner på internettet. Inden lovændringen kunne politiet kun anvende agenter i efterforskningen, når efterforskningen vedrørte en lovovertrædelse, som kunne straffes med fængsel i 6 år eller derover. Politiet fik derimod ikke mulighed for at anvende agenter til at udveksle eller på anden måde videredistribuere seksuelt materiale af personer under 18 år, navnlig under henvisning til, at politiet ikke må risikere at bidrage til en krænkelse eller fortsat krænkelse af et barn, samt det forhold, at politiet ikke vil kunne føre kontrol med eventuel videredistribuering af sådant materiale. Politiet kan således ikke udveksle seksuelt materiale af personer under 18 år – heller ikke i de tilfælde, hvor den mistænkte kræver dette, for at politiet overhovedet kan komme til at indgå i en dialog med denne person. Der henvises til Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 104 som fremsat, side 6.

Den nedre grænse for agentvirksomhed fastlægges i retsplejelovens § 754 a, stk. 2, hvorefter foranstaltninger, der træffes med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, ikke omfattes af agentbegrebet, hvis politiet ikke herved påvirker væsentlige omstændigheder ved lovovertrædelsen, eller hvis en sådan tilskyndelse alene består i politiets erhvervelse af rettigheder, genstande eller andet materiale, der i et nærmere bestemt omfang er udbudt på internettet.

Bestemmelsens første led blev indført ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 og tager navnlig sigte på såkaldte kontrollerede leverancer, der gør det muligt for politiet i begrænset omfang at påvirke gennemførelsen af eksempelvis en narkotikaleverance, uden at aktiviteterne bliver omfattet af agentreglerne. Politiet vil f.eks. kunne udskifte leverancen med ufarligt materiale, indlogere kureren på hotel, aflytte kurerens samtale med bagmænd eller lignende. Uden for agentreglerne vil desuden falde tilfælde, hvor politiet foranlediger, at nogen eller noget bliver genstand for en lovovertrædelse, hvis den pågældende person

kun er offer og derfor ikke udøver en aktivitet, der er omfattet af straffelovens § 23 om medvirken. Som eksempel kan nævnes den såkaldte lokkeduesituation, hvor f.eks. en kvindelig betjent i civil optræder som lokkedue i en park, hvor der tidligere er begået en række voldtægter. Det samme gælder endvidere tilfælde af infiltration, hvor en person efter aftale med politiet søger kontakt i et kriminelt miljø for at kunne observere og give politiet oplysninger, men hvor den pågældende ikke tager del i den lovovertrædelse som efterforskningen angår. Der henvises til Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelseshemmeligheden og anvendelse af agenter, side 160, og Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 350. Bestemmelsens sidste led om erhvervelse af rettigheder, genstande eller andet materiale, der er udbudt i et nærmere bestemt omfang på internettet, blev indsat ved lov nr. 967 af 26. juni 2020 og gør det muligt for politiet f.eks. at komme i besiddelse af hælervarer, der er udbudt til salg på internettet, uden at der er tale om agentvirksomhed.

Den øvre grænse for agentvirksomhed, også kaldet provokationsforbuddet, fastlægges i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, hvorefter agentvirksomhed efter § 754 a, stk. 1, ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der ved fastsættelse af grænsen mellem tilladelig og utilladelig agentvirksomhed vil indgå hypotetiske elementer, hvor det faktiske begivenhedsforløb sammenlignes med et hypotetisk begivenhedsforløb, som må antages at ville have fundet sted, hvis politiet ikke havde grebet ind i begivenhedernes gang. Det afgørende er i den forbindelse graden af politiets indgriben i begivenhedsforløbet.

Grænsedragningen indebærer, at politiet ikke ved agents virksomhed må anstifte en lovovertrædelse, som ikke i forvejen er ved at blive begået eller forsøgt, eller øve en sådan indflydelse på en lovovertrædelse, som er ved at blive begået eller forsøgt, at denne ændrer sig til en lovovertrædelse af en sådan art, hvorved lovovertrædelsens omfang eller grovhed forøges. Grænsedragningen er ifølge forarbejderne i en del tilfælde ikke til hinder for, at agenten

ved sin virksomhed bringer en lovovertrædelse, der er på forsøgsstadiet, nærmere til fuldbyrdelsen, eventuelt således at fuldbyrdelsen faktisk indtræffer. I nogle tilfælde vil der altså ikke ske en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, selv om agenten ved sin virksomhed bringer en lovovertrædelse, der er på forsøgsstadiet, nærmere til fuldbyrdelsen. Der henvises til betænkning nr. 1023/1984, side 163 ff.

I situationer, hvor initiativet udgår fra den mistænkte, vil der efter omstændighederne slet ikke foreligge agentvirksomhed. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis en narkohandler henvender sig til en civilklædt polititjenestemand og tilbyder denne at købe narkotika, hvilket polititjenestemanden foregiver at være interesseret i. Der kan her være tale om en tilfældigt opstået situation, som politiet ikke har nogen indflydelse på, idet de hverken tilbyder bistand eller træffer foranstaltninger. Der henvises til betænkning nr. 1023/1984, side 158.

Det fremgår desuden af bestemmelsens forarbejder, at den omstændighed, at politiet har overskredet grænserne for lovlig agentvirksomhed, ikke kan fritage hovedmanden for strafansvar udover i helt særlige tilfælde. Dog vil det ifølge forarbejderne være naturligt, at retten ved strafudmålingen tager hensyn til overskridelse af provokationsforbuddet ved eventuelt at nedsætte straffen eller – navnlig ved mindre alvorlige lovovertrædelser – efter omstændighederne ved at træffe bestemmelse om strafbortfald. Der henvises til betænkning nr. 1023/1984, side 193 f.

Som eksempel fra retspraksis kan der henvises til Højesterets dom af 15. november 2001 i sag nr. II 106/2001, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2002, side 340 ff., der angik indførsel af kokain og forsøg herpå. Højesterets flertal udtalte vedrørende forhold 10, at forsøget på indførslen af kokainen var fremkaldt af en person, der var agent for det østrigske politi, og at agentens adfærd ville have været i strid med provokationsforbuddet, hvis den havde været udøvet på initiativ af dansk politi. Flertallet udtalte desuden, at det ved den strafferetlige vurdering ikke kunne tillægges betydning, at provokationen var foretaget af en udenlandsk myndighed uden medvirken af dansk politi, samt at overskridelse af provokationsforbuddet efter forarbejderne til

agentreglerne ikke skal fritage gerningspersonen for ansvar, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, men at der eventuelt kunne tages hensyn hertil ved strafudmålingen. Flertallet fandt ikke grundlag for at lade straffen bortfalde i den konkrete sag, men udtalte, at mængden af kokain i forhold 10 var væsentlig større end i de øvrige forhold, og at det derfor ikke kunne udelukkes, at agentens overskridelse af provokationsforbuddet havde forøget lovovertrædelsens grovhed. Flertallet tiltrådte derfor, at agentvirksomheden var tillagt betydning ved strafudmålingen, mens en enkelt dommer ville frifinde de tiltalte for det nævnte forhold.

Det følger desuden af retsplejelovens § 754 c, stk. 1 og 2, at agentvirksomhed sker efter rettens kendelse, og at de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for agentvirksomhed er opfyldt, skal anføres i kendelsen. Forsvareren skal underrettes om foretagen agentvirksomhed, såfremt der rejses tiltale i sagen, jf. retsplejelovens § 754 d, 1. pkt.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Politiet har ikke i dag mulighed for at dele seksuelt materiale af personer under 18 år som led i agentvirksomhed. Dette må antages også at gøre sig gældende for så vidt angår uægte seksuelt materiale omfattet af straffelovens §§ 226 og 235.

En udvidelse af agentreglerne, så politiet får adgang til at fremstille og dele uægte seksuelt materiale af personer under 18 år, er forbundet med en række principielle og etiske overvejelser. Det drejer sig navnlig om de etiske problemstillinger, der generelt er forbundet med, at en offentlig myndighed fremstiller og deler sådant materiale, herunder at politiet ikke vil kunne forhindre eventuel videredistribueret af det ulovlige materiale.

Rigspolitiet har oplyst, at deling af seksuelt materiale med personer under 18 år, herunder overgrebsmateriale, ofte vil være påkrævet for at få adgang til fora med seksuelt materiale med børn på internettet, ligesom løbende deling af nyt materiale vil være påkrævet for at forblive en del af de nævnte fora. I tilfælde, hvor det uden deling af seksuelt materiale med personer under 18 år er lykkedes politiet at få

adgang til internetfora med seksuelt materiale med børn, er politiet således hurtigt blevet nægtet fortsat adgang hertil, idet politiet ikke efter gældende ret har adgang til at dele seksuelt materiale med personer under 18 år. Dette har betydet, at politiet i flere tilfælde ikke har været i stand til at indhente tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til at identificere mistænkte gerningspersoner.

Det er Rigspolitiets vurdering, at adgang til at dele uægte seksuelt materiale med personer under 18 år som led i agentvirksomhed vil give politiet mulighed for i bl.a. internetfora med seksuelt materiale med børn at kommunikere med personer, der mistænkes for udbredelse og besiddelse af sådant materiale eller for seksuelt misbrug af børn, med det formål at få tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til at identificere gerningspersonen og indsamle beviser til brug for en straffesag.

Deling af materialet kan således være en forudsætning for, at politiet effektivt kan efterforske og identificere gerningspersonen i sager om bl.a. seksuelt misbrug af virkelige børn, herunder hvor de seksuelle overgreb bliver begået af den mistænkte selv.

Det er på den baggrund samlet set Justitsministeriets vurdering, at det er forsvarligt at udvide agentreglerne, så politiet får mulighed for at dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år.

Politiet bør i alle tilfælde sørge for at dele så lidt uægte seksuelt materiale som muligt, ligesom der bør fastsættes retningslinjer for politiets registrering af det materiale, som politiet selv har fremstillet og delt.

De øvrige gældende betingelser for at udføre agentvirksomhed i retsplejelovens § 754 a-754 e bør fortsat finde anvendelse, herunder kravet om retskendelse. Det bør herunder fortsat være provokationsforbuddet i § 754 b, stk. 1, der sætter den øvre grænse for, hvad der udgør lovlig agentvirksomhed. Politiet må således ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, hvilket vil være tilfældet, hvis politiet fremprovokerer en forbrydelse, der ellers ikke ville være begået.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide anvendelsesområdet for retsplejelovens § 754 a ved at indsætte et nyt stk. 3, hvorefter politiet ved foranstaltninger som nævnt i denne paragraf må dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at politiet får mulighed for som led i agentvirksomhed at dele sådant materiale med henblik på at indsamle beviser til brug for en straffesag, herunder få tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til at identificere gerningspersonerne.

Politiets adgang til at dele seksuelt materiale vil være begrænset til at angå uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år. Ved »uægte seksuelt materiale« skal i den forbindelse forstås seksuelt materiale, der f.eks. er skabt ved brug af kunstig intelligens eller en anden form for digital manipulation eller ved hjælp af andre tekniske metoder, og som afbilder et fiktivt barn, der ikke findes i virkeligheden. Politiet må således ikke manipulere med billeder eller videoer af virkelige børn, som f.eks. er blevet delt på internettet eller på anden måde er blevet gjort tilgængelige for offentligheden, så materialet med de virkelige børn får en seksuel karakter, ligesom politiet fortsat ikke må dele seksuelt materiale med virkelige børn.

Det forudsættes, at politiet med den foreslåede bestemmelse har mulighed for at fremstille uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, samt at være i besiddelse af det pågældende materiale med henblik på deling af materialet som led i agentvirksomhed, når dette konkret vurderes at være nødvendigt. Politiet bør i videst muligt omfang dele allerede fremstillet uægte seksuelt materiale, herunder materiale, som f.eks. tidligere er blevet fremstillet og delt af politiet som led i efterforskningen af en anden sag, eller materiale, som er blevet konfiskeret, hvis politiet med sikkerhed kan afgøre, at materialet ikke er ægte, fremfor at fremstille og dele nyt materiale, hvis dette konkret vurderes at være tilstrækkeligt for, at politiet effektivt kan efterforske den konkrete forbrydelse.

Det forudsættes, at der i politiet fastsættes nærmere retningslinjer for registrering af det uægte seksuelle materiale, der forestiller personer under 18 år, som politiet selv har fremstillet og delt, f.eks. registrering i en database eller lignende, som kan tilgås både lokalt og internationalt.

Der foreslås ingen ændringer i de øvrige betingelser for at udføre agentvirksomhed i retsplejelovens § 754 a-754 e. Det betyder bl.a., at der fortsat stilles krav om politiets indhentelse af retskendelse forud for iværksættelse af agentvirksomhed, jf. retsplejelovens § 754 c. Derudover betyder det, at det fortsat er provokationsforbuddet i § 754 b, stk. 1, der sætter den øvre grænse for, hvad der udgør lovlig agentvirksomhed. Politiet må således ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, hvilket vil være tilfældet, hvis politiet fremprovokerer en forbrydelse, der ellers ikke ville være begået.

Vurderingen af, om provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, er overholdt, vil i overensstemmelse med gældende ret bero på en sammenligning mellem det faktiske begivenhedsforløb og et hypotetisk begivenhedsforløb, som må antages at ville have fundet sted, hvis politiet ikke havde grebet ind i begivenhedernes gang.

Grænsedragningen indebærer således, at politiet ikke ved agents virksomhed må anstifte en lovovertrædelse, som ikke i forvejen er ved at blive begået eller forsøgt, eller øve en sådan indflydelse på en lovovertrædelse, som er ved at blive begået eller forsøgt, at denne ændrer sig til en lovovertrædelse af en sådan art, hvorved lovovertrædelsens omfang eller grovhed forøges. Grænsedragningen er i en del tilfælde ikke til hinder for, at agenten ved sin virksomhed bringer en lovovertrædelse, der er på forsøgsstadiet, nærmere til fuldbyrdelsen, eventuelt således at fuldbyrdelsen faktisk indtræffer.

Politiets deling af uægte seksuelt materiale efter den foreslåede bestemmelse vil således ikke i sig selv indebære en overtrædelse af provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1. Dette gælder også, hvis personen, der har modtaget det ulovlige materiale fra politiet, videredistribuerer dette.

Derimod vil der efter en konkret vurdering eksempelvis kunne foreligge en overtrædelse af provokationsforbuddet, hvis politiet tilbyder at dele mere materiale eller materiale af grovere karakter end nødvendigt, eller hvis materialet tilbydes en person, der ikke er grundlag for at mistænke for at være i f.eks. et forum på internettet med henblik på at anskaffe sig overgrebsmateriale.

I det omfang, der i en konkret sag måtte foreligge en overtrædelse af provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, vil dette i overensstemmelse med gældende ret kunne tages i betragtning ved strafudmålingen og efter omstændighederne ved afgørelsen af skyldsspørgsmålet.

Det forudsættes, at politiet også kan dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, i tilfælde, hvor den pågældende situation falder uden for agentbegrebet. Hvis en person således f.eks. efterspørger seksuelt materiale fra en polititjenestemand i den tro, at vedkommende er en anden, mod til gengæld at tilbyde adgang til eksempelvis en server med yderligere materiale, uden at initiativet er udgået fra politiet, eller at politiet i øvrigt har truffet foranstaltninger med henblik på at tilrettelægge et arrangement, vil der ofte ikke være tale om agentvirksomhed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.6. Udvidelse af muligheden for at yde støtte til offerrådgivninger

2.6.1. Gældende ret

Offerfonden blev oprettet i 2014 ved lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden.

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om Offerfonden, at fonden har til formål at yde tilskud til projekter og aktiviteter, der generelt kan styrke viden om eller indsatsen til støtte for ofre for forbrydelser og trafikofre eller grupper heraf.

UDKAST

Efter § 1, stk. 2, i lov om Offerfonden kan fondens midler anvendes til at yde tilskud til offerrådgivninger, forskning, uddannelsesindsatser, seminarer, informationsmateriale, forsøgs- og udviklingsaktiviteter og lignende projekter og aktiviteter.

Det fremgår af forarbejderne til § 1 i lov om Offerfonden, at når det gælder tilskud til organisationer, bør det overordnede formål ved tildelingen af midler være, at ofre skal kunne få mere eller en bedre form for støtte eller hjælp, end hvad der allerede tilbydes. Midlerne bør således som udgangspunkt ikke anvendes til aflønning af medarbejdere, der hidtil har arbejdet som frivillige støttepersoner/rådgivere eller til almindelig drift. Der bør dog i tilknytning til projekter og aktiviteter, der modtager støtte fra fonden, kunne ydes tilskud til de driftsudgifter, som er nødvendige for projektet eller aktiviteten. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 165 som fremsat, side 6.

Det følger af § 4 i lov om Offerfonden, at Offerfondens midler hidrører fra betaling af et offerbidrag på 500 kr., der betales af lovovertrædere i nærmere opregnede sager.

Fondens midler administreres af et råd, der oprettes af Justitsministeriet, jf. § 2, stk. 1, i lov om Offerfonden. Det følger af § 2 i bekendtgørelse nr. 1588 af 19. december 2013 om forretningsorden for Rådet for Offerfonden, indgivelse af ansøgning om tilskud og behandling af sager om tilskud, at Rådet for Offerfonden administrerer fondens midler, og at Rådet træffer afgørelse om tilskud til projekter og aktiviteter omfattet af lovens anvendelsesområde efter ansøgning.

Det følger af § 3 i lov om Offerfonden, at staten yder et årligt tilskud til fonden med henblik på, at fonden kan varetage sine opgaver efter § 1. Beløb, der ikke anvendes i et finansår, kan overføres til næste finansår.

Det fremgår af forarbejderne til § 3 i lov om Offerfonden, at tilskuddet, som fonden modtager fra staten, svarer til indtægterne fra offerbidragene fratrukket omkostningerne til administration af

ordningen. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 165 som fremsat, side 8.

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Offerrådgivningerne yder støtte til ofre for forbrydelser, herunder vejledning om mulighederne for psykologhjælp, advokatbistand og eventuelt vejledning om mulighederne for at søge erstatning.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at offerrådgivningerne har en vigtig funktion og yder en væsentlig indsats for ofre for kriminalitet.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at der bør være mulighed for, at en del af midlerne indkommet på det opkrævede offerbidrag forlods via finansloven anvendes til tilskud til bl.a. drift og administration af offerrådgivningerne forud for, at Offerfonden modtager midler til uddeling efter lovens § 1, stk. 2.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at foretage en sproglig ændring af ordlyden af § 3, 1. pkt., i lov om Offerfonden for at give mulighed for at ændre bemærkningerne til bestemmelsen, så det fremgår, at der af de midler, der opkræves i offerbidrag, udover dækning af omkostningerne til administration af ordningen, kan ydes forlods tilskud til bl.a. administration og drift af offerrådgivninger. Disse midler vil således reducere det beløb, som Offerfonden modtager fra staten til uddeling efter ansøgning.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der gives mulighed for, at en del af indtægterne fra offerbidragene kan ydes til bl.a. drift og administration af offerrådgivninger. Tilskud til drift og administration af offerrådgivninger efter den foreslåede ordning vil således ikke ske som led i Rådet for Offerfondens arbejde, men forlods på finansloven.

Det forudsættes, at Offerrådgivningen i Danmark i 2025 tildeles 1,3 mio. kr. med den foreslåede ordning.

Den foreslåede ordning, herunder et konkret beløb, søges indarbejdet i anmærkningsteksten til § 11.11.63. Offerfonden på lov om tillægsbevilling for 2025 og på finanslovforslaget for 2026.

Der tilsigtes med den foreslåede ordning ikke ændringer i, hvad Rådet for Offerfonden vil kunne uddele midler til efter lovens § 1, stk. 2. Midlerne til uddeling fra Offerfonden bør således som udgangspunkt fortsat ikke anvendes til aflønning af medarbejdere, der hidtil har arbejdet som frivillige støttepersoner eller rådgivere, eller til almindelig drift.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at medføre merudgifter på Justitsministeriets område, herunder navnlig for politi og anklagemyndigheden, der kan henføres til forventningen om et øget antal sager, som imidlertid ikke kan opgøres nærmere. Udgifterne afholdes som konsekvens heraf inden for de relevante myndigheders eksisterende økonomiske rammer.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre implementeringskonsekvenser for stat, kommuner eller regioner.

Det er Justitsministeriets vurdering, at principperne for digitaliseringsklar lovgivning ikke er relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

UDKAST

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, herunder navnlig for politi og anklagemyndigheden, der kan henføres til forventningen om et øget antal sager, som imidlertid ikke kan opgøres nærmere. Udgifterne afholdes inden for de relevante myndigheders eksisterende økonomiske rammer.
Implementerings konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser	Ingen	Ingen

UDKAST

for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke- erhvervsrettet EU-regulering)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter straffelovens § 226, straffes den, der optager seksuelt materiale såsom fotografier, film el.lign. af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Optagelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, herunder f.eks. såkaldte poseringsbilleder og -videoer af børn, hvor der ikke vises nøgne kønsdele, men hvor den afbildede person tydeligt udstilles på en seksualiserende måde, er ikke omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Deling af poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år vil derimod efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Det fremgår desuden af forarbejderne til straffelovens § 226, at computergenererede billeder, som ikke afbilder et virkeligt samleje eller anden seksuelt forhold, ikke er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1.1 og pkt. 2.1.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at der i straffelovens § 226 indsættes efter »optager«: »eller fremstiller«, efter »film« indsættes: », andre visuelle gengivelser«, og efter »18 år« indsættes: »eller materiale, som må ligestilles hermed,«.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil for det første indebære, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, så optagelse eller fremstilling af materiale, som må ligestilles med seksuelt materiale af personer under 18 år, herunder optagelse eller fremstilling af såkaldte

poseringsbilleder og -videoer, vil kunne straffes som en overtrædelse af bestemmelsen.

Ved poseringsbilleder og -videoer forstås fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor den afbildede person tydeligt udstilles på en seksualiserende måde.

Det vil bero på en konkret og samlet vurdering af materialets indhold og eventuelt den sammenhæng, hvori materialet indgår, om det pågældende materiale er omfattet af bestemmelsen. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på, om den afbildede person ved sin påklædning eller positionering er udstillet på en seksualiserende måde. Eksempelvis vil billeder eller videoer af personer under 18 år, der er iført lingerie eller som holder seksualiserende rekvisitter, f.eks. håndjern eller en pisk, eller som er positioneret på en seksualiserende måde, f.eks. ved at sidde med spredte ben eller have genstande i munden, være omfattet af kriminaliseringen. Der kan desuden lægges vægt på den kontekst, hvori materialet indgår, herunder eksempelvis om materialet er udbredt på hjemmesider, der har et eksplicit seksuelt indhold, som f.eks. pornografiske hjemmesider, eller om materialet indgår i en større samling af ulovligt overgrebsmateriale med personer under 18 år.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil for det andet indebære, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til at omfatte fremstilling af andre visuelle gengivelser, herunder computergenereret seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret.

Det vil bero på en konkret vurdering, om materialet i sin helhed fremstår så realistisk, at det er omfattet af den foreslåede kriminalisering i bestemmelsen. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på, om detaljegraden på karakteristika som f.eks. hud, hår, øjne eller fingre er så høj, at materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret. Materialet vil

fremstå realistisk, hvis materialet efterlader et indtryk af at være en egentlig afbildning af en person under 18 år. Materialet vil således også efter omstændighederne kunne være omfattet, selv om der ikke er tvivl om, at materialet er computergenereret. Materiale, hvor der ved redigering f.eks. er påsat et animationsfilter, der forvrider ansigtets proportioner, eller hvor der er indsat enkelte ikke-virkelighedstro elementer som f.eks. alfevinger, enhjørningehorn, mangaøjne m.v., vil efter omstændighederne også kunne være omfattet af bestemmelsen.

Det foreslåede anvendelsesområde for straffelovens § 226 skal i den forbindelse forstås i overensstemmelse med det foreslåede anvendelsesområde for straffelovens § 235. Uden for kriminaliseringen vil således fortsat falde materiale, der ikke har et realistisk præg, herunder f.eks. tegninger og animerede tegnefilmsfigurer m.v.

Bestemmelsen vil også omfatte materiale, der er skabt uden brug af digitale værktøjer, hvis materialet i øvrigt opfylder kriterierne nævnt ovenfor.

Henvisningen til personer under 18 år i bestemmelsen skal forstås på den måde, at dette element i gerningsindholdet er opfyldt, hvis den afbildede person fremtræder som yngre end 18 år.

Det bemærkes, at optagelse eller fremstilling af seksuelt materiale eller materiale, som må sidestilles hermed, af personer under 18 år til eget brug efter omstændighederne vil kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af seksuelt materiale med personer under 18 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 og pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter straffelovens § 232, stk. 1, straffes den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, med bøde eller fængsel indtil 2 år

eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen, jf. bestemmelsens stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at udbredelse f.eks. via internettet af et fotografi af et genkendeligt barn ledsaget af seksuelle kommentarer til billedet – afhængig af grovheden af de ledsagende seksuelle kommentarer – vil kunne udgøre en overtrædelse af bestemmelsen.

Det må efter Justitsministeriets opfattelse antages, at det i hvert fald i visse tilfælde også kan udgøre en overtrædelse af bestemmelsen, hvis et fotografi af et genkendeligt barn deles på en hjemmeside med seksuelt indhold.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i straffelovens § 232, *stk. 1*, at ændre »som« til: »der«.

Der er tale om en sproglig ændring af bestemmelsens ordlyd, der alene har til formål at give mulighed for at ændre bemærkningerne til bestemmelsen, så det fremgår tydeligt, at deling af hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år i en seksualiseret sammenhæng efter omstændighederne kan straffes som en overtrædelse af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring vil indebære, at udbredelse af neutrale og ikke-seksualiserende billeder m.v. af personer under 18 år i almindelige hverdagslignende situationer, herunder f.eks. billeder m.v. af badende børn på en strand eller fra en gymnastikopvisning, efter omstændighederne kan straffes som en overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, når billederne m.v. udbredes i en seksualiseret sammenhæng.

Det vil bero på en konkret og samlet vurdering, om det pågældende billede m.v. udbredes i en seksualiseret sammenhæng omfattet af

kriminaliseringen i bestemmelsen. Der vil i alle tilfælde være tale om udbredelse i en seksualiseret sammenhæng, når billedet m.v. lægges op på hjemmesider, der har et eksplicit seksuelt indhold, herunder pornografiske hjemmesider, hvor billedet blandes med det pornografiske materiale. Det samme gælder, når billedet udbredes på hjemmesider, der f.eks. har til formål at sælge sexlegetøj og lignende. Udbredelse af et billede m.v. af et genkendeligt barn f.eks. på hjemmesider, beskedtjenester, sociale medier eller lignende, der ikke er oprettet med et seksuelt formål for øje, herunder eksempelvis Facebook, Instagram m.v., som ledsages af seksuelle kommentarer vil som efter gældende ret – afhængig af grovheden af de ledsagende seksuelle kommentarer – kunne udgøre en overtrædelse af bestemmelsen.

Det forudsættes, at personer under 15 år ikke gyldigt kan samtykke til, at deres billede deles i en seksualiseret sammenhæng. Et eventuelt samtykke til deling af det pågældende billede er således uden betydning og må anses for at være ugyldigt, når det gives af personer under 15 år.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af straffelovens § 232.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år.

Efter straffelovens § 235, stk. 2, straffes den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 1 år. Bestemmelsen omfatter dog ikke besiddelse af seksuelt materiale af en person, der er fyldt 15 år,

hvis den pågældende samtykker i besiddelsen, jf. bestemmelsens stk. 3.

Udbredelse eller besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, herunder såkaldte poseringsbilleder og -videoer af børn, er ikke omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Optagelse og deling af poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år vil derimod efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse.

Det fremgår desuden af forarbejderne til straffelovens § 235, at der ved »andre visuelle gengivelser« navnlig forstås computergenererede billeder, der ikke afbilder en virkelig person under 18 år, men som bortset fra det fiktive har fuld lighed med et fotografi. Den fiktive fremstilling skal således fremtræde på tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1.3 og pkt. 2.2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i straffelovens § 235, *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 2*, at indsætte efter »18 år«: »eller materiale, som må ligestilles hermed«.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil for det første indebære, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, således at udbredelse og besiddelse af materiale, som må ligestilles med seksuelt materiale af personer under 18 år, herunder udbredelse og besiddelse af såkaldte poseringsbilleder og -videoer, efter omstændighederne vil kunne straffes som en overtrædelse af bestemmelsen.

Ved poseringsbilleder og -videoer forstås fotografier, film, andre visuelle gengivelser eller lignende, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor den afbildede person tydeligt udstilles på en seksualiserende måde.

Det vil bero på en konkret og samlet vurdering af materialets indhold og eventuelt den sammenhæng, hvori materialet indgår, om det pågældende materiale er omfattet af bestemmelsen. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på, om den afbildede person ved sin påklædning eller positionering er udstillet på en seksualiserende måde. Eksempelvis vil billeder eller videoer af personer under 18 år, der er iført lingerie eller holder seksualiserende rekvisitter, f.eks. håndjern eller en pisk, eller som er positioneret på en seksualiserende måde, f.eks. ved at sidde med spredte ben eller have genstande i munden, være omfattet af kriminaliseringen. Der kan desuden lægges vægt på den kontekst, hvori materialet indgår, herunder eksempelvis om materialet er udbredt på hjemmesider, der har et eksplicit seksuelt indhold, som f.eks. pornografiske hjemmesider, eller om materialet indgår i en større samling af ulovligt overgrebsmateriale med personer under 18 år. Poseringsbilleder og -videoer af personer under 18 år, der ikke isoleret set vurderes at være omfattet af straffelovens § 235, vil således efter omstændighederne kunne straffes som en overtrædelse af bestemmelsen, når billederne og videoerne indgår i en samling af overgrebsmateriale, der utvivlsomt er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen har for det andet til formål at tydeliggøre i bemærkningerne, at kriminaliseringen i straffelovens § 235 omfatter computergenereret seksuelt materiale, herunder materiale skabt ved hjælp af kunstig intelligens eller andre digitale værktøjer, eller materiale, som må ligestilles hermed, af personer under 18 år, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret.

Det vil bero på en konkret vurdering, om materialet i sin helhed fremstår så realistisk, at det er omfattet af den foreslåede kriminalisering i bestemmelsen. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på, om detaljegraden på karakteristika som f.eks. hud, hår, øjne eller fingre er så høj, at materialet i sin helhed fremstår realistisk, selv om det kan ses, at materialet er computergenereret. Materialet vil fremstå realistisk, hvis materialet efterlader et indtryk af at være en egentlig afbildning af en person under 18 år. Materialet vil således

UDKAST

også efter omstændighederne kunne være omfattet, selv om der ikke er tvivl om, at materialet er computergenereret. Materiale, hvor der ved redigering f.eks. er påsat et animationsfilter, der forvrider ansigtets proportioner, eller hvor der er indsat enkelte ikke-virkelighedstro elementer som f.eks. alfevinger, enhjørningehorn, mangaøjne m.v., vil efter omstændighederne også kunne være omfattet af kriminaliseringen.

Uden for kriminaliseringen vil fortsat falde materiale, der ikke har et realistisk præg, herunder f.eks. tegninger og animerede tegnefilmsfigurer m.v.

Bestemmelsen vil også omfatte materiale, der er skabt uden brug af digitale værktøjer, hvis materialet i øvrigt opfylder kriterierne nævnt ovenfor.

Henvisningen til personer under 18 år skal forstås på den måde, at dette element i gerningsindholdet er opfyldt, hvis den afbildede person fremtræder som yngre end 18 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 og pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter straffelovens § 235, stk. 2, straffes den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det fremgår af straffelovens § 235, stk. 3, at bestemmelsen i stk. 2 ikke omfatter besiddelse af seksuelt materiale af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende samtykker i besiddelsen.

Det foreslås, at »seksuelt« udgår i § 235, *stk. 3*.

UDKAST

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede ændring af straffelovens § 235, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, som udvider bestemmelsen til at omfatte besiddelse af materiale af personer under 18 år, som må ligestilles med seksuelt materiale.

Den foreslåede ændring vil indebære, at bestemmelsen udvides til at omfatte besiddelse af sådant materiale.

Til nr. 5

Efter straffelovens § 264 e, nr. 2, straffes for identitetsmisbrug med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen efter omstændighederne vil kunne omfatte tilfælde, hvor der gøres brug af såkaldte deepfakes, det vil sige manipulation af lyd og video ved hjælp af kunstig intelligens, så en person figurerer i videoer m.v., hvor vedkommende gør eller siger noget, som vedkommende ikke har gjort eller sagt i virkeligheden, f.eks. i tilfælde, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i forskellige former for pornografisk materiale, så det fremstår, som om forurettede har deltaget i de pågældende seksuelle aktiviteter.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at der i straffelovens § 264 e, nr. 2, indsættes efter »materiale,«: »herunder seksuelt materiale,«.

Det vil herefter komme til at fremgå af bestemmelsen, at den, der uberettiget videregiver materiale, herunder seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden, straffes for identitetsmisbrug med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen vil omfatte manipuleret seksuelt materiale, herunder deepfake-pornografisk materiale.

Ved »seksuelt materiale« skal i den forbindelse forstås materiale såsom fotografier og film m.v., hvor en person udstilles i en tydeligt seksuel situation, f.eks. ved at have samleje, vise nøgne kønsdele eller foretage seksuelt prægede berøringer.

Materialet kan f.eks. være fremstillet ved brug af kunstig intelligens eller en anden form for digital manipulation, så en person fremtræder i materiale af seksuel karakter, selv om den pågældende ikke har medvirket til dette i virkeligheden. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i forskellige former for pornografisk materiale, så det fremstår, som om forurettede har deltaget i de pågældende seksuelle aktiviteter. Det kan desuden f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes tøj er bortredigeret, så det fremstår, som om forurettede har poseret til et nøgenbillede.

Afgørende for, om det manipulerede seksuelle materiale er omfattet af bestemmelsen, vil være, om materialet har et sådant realistisk præg, at det efterlader et indtryk af at være en egentlig afbildning af den pågældende person i en seksuel situation.

Det forudsættes, at overtrædelser af straffelovens § 264 e, stk. 1, nr. 2, ved videregivelse af seksuelt materiale som udgangspunkt i overensstemmelse med strafniveauet ifølge gældende ret straffes med en bøde på 10.000 kr. i førstegangstilfælde, hvor der foreligger en enkelt overtrædelse, og at der i gentagelsestilfælde fastsættes en markant højere bødestraf. Ved grove overtrædelser af bestemmelsen, herunder i tilfælde, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, vil der kunne blive tale om en fængselsstraf, uanset at overtrædelserne er et førstegangstilfælde.

Det vil skulle indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, hvis der er tale om en større mængde materiale, eller materialet er udbredt til en større kreds af personer. Det vil desuden

UDKAST

skulle indgå som en skærpende omstændighed, hvis materialet er videregivet i anledning af en persons udførelse af offentlig tjeneste eller hvern eller deltagelse i den offentlige debat. Det samme gælder, hvis materialet er udbredt med henblik på at opnå en økonomisk vinding, herunder hvis materialet er udbredt mod betaling. I sådanne tilfælde forudsættes der som udgangspunkt udmålt en fængselsstraf på omkring 60 dage i førstegangstilfælde.

Fastsættelse af straffen vil dog bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der vil kunne straffes i sammenstød for overtrædelse af straffelovens § 235 om udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale med personer under 18 år og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e, stk. 1, nr. 2.

Der vil desuden kunne straffes i sammenstød for overtrædelse af straffelovens § 119 a og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e, stk. 1, nr. 2, hvis videregivelse af det manipulerede seksuelle materiale sker som led i chikane omfattet af anvendelsesområdet for den førstnævnte bestemmelse.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af straffelovens § 264 e, stk. 1, nr. 2. Det bemærkes, at de øvrige betingelser i bestemmelsen fortsat vil skulle være opfyldt, herunder kravet om, at manipulationen af en anden persons fremtræden skal være »utilbørlig«. Dette vil indebære, at der kan være tilfælde, hvor videregivelse af manipuleret seksuelt materiale uden samtykke ikke vil være strafbart.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Udbredelse af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer, også kaldet deepfake-pornografisk materiale, vil efter omstændighederne i dag bl.a. kunne straffes som en overtrædelse af straffelovens § 264 e om identitetsmisbrug.

Straffeloven indeholder ikke i dag et forbud mod fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer. Fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer vil dog efter omstændighederne kunne straffes som forsøg på bl.a. identitetsmisbrug, jf. § 264 e, hvis gerningspersonen har til hensigt efterfølgende at dele det pågældende materiale.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk.* 2 i straffelovens § 264 e, hvorefter den, som uberettiget fremstiller seksuelt materiale som nævnt i stk. 1, nr. 2, straffes på samme måde som i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 5, som tilføjer ordene »herunder seksuelt materiale« til § 264 e, stk. 1, nr. 2. Det kommer herefter til at fremgå af § 264 e, stk. 1, nr. 2, at den, der uberettiget videregiver materiale, herunder seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden, straffes for identitetsmisbrug med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

For så vidt angår det materiale, der er omfattet af bestemmelsen, henvises der til bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Det foreslåede § 264 e, stk. 2, vil omfatte uberettiget fremstilling af seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

UDKAST

Bestemmelsen vil således kriminalisere fremstilling af manipuleret seksuelt materiale, herunder deepfake-pornografisk materiale.

Kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have fremstillet det manipulerede seksuelle materiale, indebærer, at fremstillingen ikke vil være strafbar efter den foreslåede bestemmelse, hvis den afbildede person har givet samtykke til fremstilling af materialet.

Det forudsættes i den forbindelse, at personer under 15 år ikke gyldigt kan samtykke til fremstilling af manipuleret seksuelt materiale. Et eventuelt samtykke til fremstilling af det pågældende seksuelle materiale er således uden betydning og må anses for at være ugyldigt, når det gives af personer under 15 år.

Der stilles ikke krav om, at fremstillingen er sket med henblik på videregivelse af det pågældende materiale. Den foreslåede bestemmelse vil således medføre, at fremstilling af manipuleret seksuelt materiale uden den afbildede persons samtykke kriminaliseres, uanset at materialet f.eks. er skabt til eget brug og ikke efterfølgende deles med andre.

Det forudsættes, at overtrædelser af bestemmelsen som udgangspunkt straffes med en bøde på 8.000 kr. i førstegangstilfælde, hvor der foreligger en enkelt overtrædelse, og at der i gentagelsestilfælde fastsættes en højere bødestraf.

Hvis fremstillingen af det manipulerede seksuelle materiale er sket med henblik på videregivelse, men materialet endnu ikke er videregivet, forudsættes det, at der tillige straffes for forsøg på overtrædelse af § 264 e, stk. 1, nr. 2, og at der i den forbindelse tages udgangspunkt i det strafniveau, der er nævnt i bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Fastsættelse af straffen vil dog bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller

formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der vil kunne straffes i sammenstød for overtrædelse af straffelovens § 226 om optagelse af seksuelt materiale med personer under 18 år og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e, stk. 2.

Det bemærkes, at overtrædelser af straffelovens § 264 e vil være undergivet privat påtale, men at der efter anmodning fra forurettede vil kunne ske offentlig påtale (betinget offentlig påtale), jf. straffelovens § 275.

Det bemærkes desuden, at det samtidig med en dom for overtrædelse af bestemmelsen kan bestemmes, at domfældte skal slette det ulovlige materiale, hvis det er muligt, jf. straffelovens § 271, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Retsplejelovens §§ 754 a-754 e indeholder nærmere regler om politiets brug af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser.

Efter retsplejelovens § 754 a, stk. 1, må politiet ikke som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen, medmindre der foreligger en begrundet mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt, efterforskningsskridtet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 eller 2, § 279, jf. § 285, § 279 a, jf. § 285, § 281, jf. § 285, § 290, stk. 1, eller § 290 a, stk. 1, af lovgivningen om euforiserende stoffer eller

UDKAST

af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, i det omfang overtrædelsen begås ved brug af internettet.

Retsplejelovens § 754 b, stk. 1, fastlægger den øvre grænse for agentvirksomhed, også kaldet provokationsforbuddet, hvorefter foranstaltninger, som er nævnt i § 754 a, ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 3* i retsplejelovens § 754 a, hvorefter politiet ved foranstaltninger som nævnt i denne paragraf må dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at politiet får mulighed for som led i agentvirksomhed at dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, med henblik på at indsamle beviser til brug for en straffesag, herunder få tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til at identificere gerningspersonerne.

Politiets adgang til at dele seksuelt materiale vil være begrænset til at angå uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år. Ved »uægte seksuelt materiale« skal i den forbindelse forstås seksuelt materiale, der f.eks. er skabt ved brug af kunstig intelligens eller en anden form for digital manipulation eller ved hjælp af andre tekniske metoder, og som afbilder et fiktivt barn, der ikke findes i virkeligheden. Politiet må således ikke manipulere med billeder eller videoer af virkelige børn, som f.eks. er blevet delt på internettet eller på anden måde er blevet gjort tilgængelige for offentligheden, så materialet med de virkelige børn får en seksuel karakter, ligesom politiet fortsat ikke må dele seksuelt materiale med virkelige børn.

Det forudsættes, at politiet med den foreslåede bestemmelse har mulighed for at fremstille uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, samt at være i besiddelse af det pågældende materiale med henblik på deling af materialet som led i

agentvirksomhed, når dette konkret vurderes at være nødvendigt. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis den mistænkte gerningsperson stiller krav om deling af nyt materiale, som ikke findes i forvejen, eller hvis deling af nyt materiale er påkrævet for, at politiet overhovedet kan komme ind i f.eks. et forum med seksuelt materiale med børn. Politiet bør således i videst muligt omfang dele allerede fremstillet uægte seksuelt materiale, herunder materiale, som f.eks. tidligere er blevet fremstillet og delt af politiet som led i efterforskningen af en anden sag, eller materiale, som er blevet konfiskeret, hvis politiet med sikkerhed kan afgøre, at materialet ikke er ægte, fremfor at fremstille og dele nyt materiale, hvis dette konkret vurderes at være tilstrækkeligt for, at politiet effektivt kan efterforske den konkrete forbrydelse.

Selve politiets fremstilling og besiddelse af det uægte seksuelle materiale vil ikke være genstand for en retlig prøvelse.

Det forudsættes, at der i politiet fastsættes nærmere retningslinjer for registrering af det uægte seksuelle materiale, der forestiller personer under 18 år, som politiet selv har fremstillet og delt, f.eks. registrering i en database eller lignende, som kan tilgås både lokalt og internationalt.

Der foreslås ingen ændringer i de øvrige betingelser for at udføre agentvirksomhed i retsplejelovens § 754 a-754 e. Det betyder bl.a., at der fortsat stilles krav om politiets indhentelse af retskendelse forud for iværksættelse af agentvirksomhed, jf. retsplejelovens § 754 c. Derudover betyder det, at det fortsat er provokationsforbuddet i § 754 b, stk. 1, der sætter den øvre grænse for, hvad der udgør lovlig agentvirksomhed. Politiet må således ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, hvilket vil være tilfældet, hvis politiet fremprovokerer en forbrydelse, der ellers ikke ville være begået.

Agentvirksomhed vil som efter gældende ret omfatte situationer, hvor initiativet udgår fra politiet, eksempelvis hvis politiet for at få adgang

til et netværk, hvor der deles overgrebsmateriale med børn, tilbyder at dele uægte seksuelt materiale.

Den foreslåede ordning vil ligeledes gælde situationer, hvor initiativet ikke udgår fra politiet, men hvor den mistænkte gerningsperson f.eks. opfordrer til udveksling af det ulovlige materiale.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne bruges både til efterforskning af materiale vedrørende seksuelle overgreb på børn, der allerede har fundet sted, samt efterforskning af overgreb, der aktuelt finder sted. Det første kan eksempelvis være tilfældet, hvis politiet har mistanke om, at der findes en server, hvorfra overgrebsmateriale gøres tilgængeligt, uden at der er mistanke om, at der stadig foregår seksuelle overgreb mod det pågældende barn. Det andet vil være tilfældet, hvis politiet har mistanke om, at der aktuelt foregår et misbrug af et barn, hvorfra materiale løbende deles, eller når der begås seksuelle overgreb mod et barn på bestilling, hvor overgrebet kan livestreames. I det førstnævnte tilfælde vil politiet efterforske en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1, mens politiet i det sidstnævnte tilfælde f.eks. vil efterforske en overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2.

Vurderingen af, om provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, er overholdt, vil i overensstemmelse med gældende ret bygge på en sammenligning mellem det faktiske begivenhedsforløb og et hypotetisk begivenhedsforløb, som må antages at ville have fundet sted, hvis politiet ikke havde grebet ind i begivenhedernes gang.

Grænsedragningen indebærer således, at politiet ikke ved agents virksomhed må anstifte en lovovertrædelse, som ikke i forvejen er ved at blive begået eller forsøgt, eller øve en sådan indflydelse på en lovovertrædelse, som er ved at blive begået eller forsøgt, at denne ændrer sig til en lovovertrædelse af en sådan art, hvorved lovovertrædelsens omfang eller grovhed forøges. Grænsedragningen er i en del tilfælde ikke til hinder for, at agenten ved sin virksomhed bringer en lovovertrædelse, der er på forsøgsstadiet, nærmere til fuldbyrdelsen, eventuelt således at fuldbyrdelsen faktisk indtræffer.

Politiets deling af uægte seksuelt materiale efter den foreslåede bestemmelse vil ikke i sig selv indebære en overtrædelse af provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1. Dette gælder også, hvis personen, der har modtaget det ulovlige materiale fra politiet, videredistribuerer dette.

Derimod vil der efter en konkret vurdering eksempelvis kunne foreligge en overtrædelse af provokationsforbuddet, hvis politiet tilbyder at dele mere materiale eller materiale af grovere karakter end nødvendigt, eller hvis materialet tilbydes en person, der ikke er grundlag for at mistænke for at være i f.eks. et forum på internettet med henblik på at anskaffe sig overgrebsmateriale.

Der vil eksempelvis kunne foreligge en overtrædelse af provokationsforbuddet, hvis politiet via et chatforum på internettet bliver kontaktet af en person, der er villig til at fremskaffe og sælge seksuelt materiale med personer under 18 år, og politiet ved sin adfærd bevirker, at personen fremskaffer en større mængde eller materiale af en grovere karakter end den pågældende ellers ville have fremskaffet på eget initiativ.

I det omfang, der i en konkret sag måtte foreligge en overtrædelse af provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, vil dette i overensstemmelse med gældende ret kunne tages i betragtning ved strafudmålingen og efter omstændighederne ved afgørelsen af skyldsspørgsmålet.

Det forudsættes, at politiet også kan dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år, i tilfælde, hvor den pågældende situation falder uden for agentbegrebet. Hvis en person således f.eks. efterspørger seksuelt materiale fra en polititjenestemand i den tro, at vedkommende er en anden, mod til gengæld at tilbyde adgang til eksempelvis en server med yderligere materiale, uden at initiativet er udgået fra politiet, eller at politiet i øvrigt har truffet foranstaltninger med henblik på at tilrettelægge et arrangement, vil der ofte ikke være tale om agentvirksomhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af § 3 i lov om Offerfonden, at staten yder et årligt tilskud til fonden med henblik på, at fonden kan varetage sine opgaver efter § 1. Beløb, der ikke anvendes i et finansår, kan overføres til næste finansår.

Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, at tilskuddet, som fonden modtager fra staten, svarer til indtægterne fra offerbidragene fratrullet omkostningerne til administration af ordningen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at ændre ordene »i § 1 nævnte formål« til »de formål, der er nævnt i § 1,« i § 3, 1. pkt., i lov om Offerfonden.

Der er tale om en sproglig ændring af bestemmelsens ordlyd, der alene har til formål at give mulighed for at ændre bemærkningerne til bestemmelsen, så det fremgår, at der af de midler, der opkræves i offerbidrag, udover dækning af omkostningerne til administration af ordningen, kan ydes forlods tilskud til bl.a. administration og drift af offerrådgivninger. Disse midler vil således reducere det beløb, som Offerfonden modtager fra staten til uddeling efter ansøgning.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der gives mulighed for, at en del af indtægterne fra offerbidragene kan ydes til bl.a. drift og administration af offerrådgivninger. Tilskud til drift og administration af offerrådgivning efter den foreslåede ordning vil således ikke ske som led i Rådet for Offerfondens arbejde, men forlods via finansloven.

UDKAST

Det forudsættes, at Offerrådgivningen i Danmark i 2025 tildeles 1,3 mio. kr. med den foreslåede ordning.

Den foreslåede ordning, herunder et konkret beløb, søges indarbejdet i anmærkningsteksten til § 11.11.63. Offerfonden på lov om tillægsbevilling for 2025 og på finanslovforslaget for 2026.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Til § 5

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde.

De foreslåede ændringer af straffeloven, jf. lovforslagets § 1, vil ikke gælde for Færøerne og Grønland. Dette skyldes, at Færøerne pr. 1. marts 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov.

De foreslåede ændringer af retsplejeloven, jf. lovforslagets § 2, vil heller ikke finde anvendelse for hverken Færøerne eller Grønland, da Færøerne og Grønland har egne retsplejelove.

Det følger af § 8 i lov om Offerfonden, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, og loven indeholder ikke en anordningsbestemmelse om, at lovens regler kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Lovforslagets § 3 vil derfor ikke finde anvendelse eller kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1145 af 5. november 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1674 af 30. december 2024 og § 3 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 226. Den, der optager seksuelt materiale såsom fotografier, film el.lign. af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.</p>	<p>1. I § 226 indsættes efter »optager«: »eller fremstiller«, efter »film« indsættes: », andre visuelle gengivelser«, og efter »18 år« indsættes: »eller materiale, som må ligestilles hermed,«.</p>
<p>§ 232. Den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ---</p>	<p>2. I § 232, <i>stk. 1</i>, ændres »som« til: »der«.</p>
<p>§ 235. Den, som udbreder seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der</p>	<p>3. I § 235, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, og <i>stk. 2</i>, indsættes efter »18 år«: »eller materiale, som må ligestilles hermed«.</p>

UDKAST

<p>anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale såsom fotografier, film, andre visuelle gengivelser el.lign. af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.</p>	
<p>§ 235. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Bestemmelsen i stk. 2 omfatter ikke besiddelse af seksuelt materiale af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende samtykker i besiddelsen.</p>	<p>4. I § 235, <i>stk. 3</i>, udgår »seksuelt«.</p>
<p>§ 264 e. ---</p> <p>1) ---</p> <p>2) videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.</p>	<p>5. I § 264 <i>e, nr. 2</i>, indsættes efter »materiale,«: »herunder seksuelt materiale,«.</p>
<p>§ 264 e. ---</p>	<p>6. I § 264 <i>e</i> indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> På samme måde straffes den, der uberettiget fremstiller seksuelt materiale som nævnt i stk. 1, nr. 2.«</p>
	<p>§ 2</p>

UDKAST

	I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024, som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1687 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:
<i>Stk. 2. ---</i>	1. I § 754 a indsættes som <i>stk. 3</i> : »Stk. 3. Politiet må ved foranstaltninger som nævnt i denne paragraf dele uægte seksuelt materiale, der forestiller personer under 18 år.«
	§ 3
	I lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden, som ændret ved § 4 i lov nr. 739 af 25. juni 2014, foretages følgende ændring:
§ 3. Til de i § 1 nævnte formål yder staten et årligt tilskud til fonden. Beløb, der ikke anvendes i et finansår, kan overføres til næste finansår.	1. I § 3, 1. pkt., ændres »i § 1 nævnte formål« til: »de formål, der er nævnt i § 1,«.